

(pieczęć uczelni)

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	PATOLOGIE SPOŁECZNE D1-10
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Social pathologies
Kierunek studiów:	Pedagogika
Specjalność/specjalizacja:	Pedagogika Społeczno-Opiekuńcza z Terapią Pedagogiczną
Poziom kształcenia:	studia I stopnia
Profil kształcenia:	praktyczny (P)
Forma studiów:	studia stacjonarne / studia niestacjonarne
Koordynator przedmiotu:	Dr Beata A. Piechota

2. Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	specjalnościowego
Status przedmiotu:	obowiązkowy
Język wykładowy:	polski
Rok studiów, semestr: *)	I, 2
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	stacjonarne - wykład 15 h, ćw. audytoryjne 15 h, niestacjonarne - wykład 10 h, ćw. Audytoryjne 10 h
W przypadku studiów międzyobszarowych stosunek procentowy tych obszarów w ocenie koordynatora (efekty kształcenia wymienione w punkcie 5 powinny odzwierciedlać te relacje, należy więc wymienić odpowiednie efekty obszarowe):	
Interesariusze i instytucje partnerskie (nieobowiązkowe)	
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	Biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania, Komunikacja interpersonalna

3. Bilans punktów ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS: (A + B)	2	Stacjonarne	Niestacjonarne
		A. Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela z podziałem na typy zajęć oraz całkowita liczba punktów ECTS osiągniętych na tych zajęciach:	Wykład Ćwiczenia audytoryjne Konsultacje dotyczące przygotowania do zaliczenia przedmiotu Sprawdzian wiedzy Analiza Literatury przedmiotu W sumie: ECTS
B. Poszczególne typy zadań do samokształcenia studenta (niewymagających bezpośredniego udziału nauczyciela) wraz z planowaną średnią liczbą godzin na każde i sumaryczną liczbą ECTS:	przygotowanie do ćwiczeń audytoryjnych do sprawdzianu wiedzy w sumie: ECTS	10 5 15 0,5	10 5 15 0,5
C. Liczba godzin praktycznych / laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS:	w sumie: ECTS		
D. W przypadku studiów międzyobszarowych procent punktów ECTS przyporządkowanych obu obszarom (zgodnie z p. 2) ECTS - obszar nauk ECTS - obszar nauk		

4. Opis przedmiotu

Cel przedmiotu:	<ol style="list-style-type: none"> Zgłębienie przez Studentów wiedzy na temat etiologii, symptomów i mechanizmów powstawania wybranych zjawisk patologicznych. Posiadanie umiejętności dokonywania oceny norm, zasad moralnych i społecznych regulujących porządek społeczny sprzyjających wykształceniu właściwych pedagogicznie postaw wobec niedostosowanych społecznie i ich zaburzonych, patologicznych zachowań. Zdobycie kompetencji do pracy wychowawczej i opiekuńczej z ludźmi zagrożonymi patologią społeczną bądź już zdemoralizowanymi.
Metody dydaktyczne:	<i>podające (wykład), problemowe (dyskusja), aktywizujące (metoda przypadków itp.), eksponujące (film), praktyczne (ćwiczenia)</i>
Treści kształcenia:	Wykłady: <ol style="list-style-type: none"> Patologie społeczne jako problem społeczny i obszar dociekań naukowych. Przyczyny i źródła patologii społecznych. Uzależnienia, jako problem sprzyjający zachowaniom patologicznym.

4. Bezrobocie a bieda - skutki w kontekście patologii społecznej.
5. Wybrane zjawiska patologiczne: prostytutka, przemoc, bezdomność i żebractwo.
6. Zachowania ryzykowne wśród dzieci i młodzieży.
7. Profilaktyka i inne działania podejmowane w walce z patologiami społecznymi

Audytorium:

1. Wokół patologii społecznych – wyjaśnienia terminologiczne.
2. Determinanty powstawania i rozwoju patologii społecznych.
3. Uzależnienia – istota uzależnienia. Przejawy, przyczyny, skutki, profilaktyka, inne formy wsparcia. Zjawisko współuzależnienia, (środowisko wychowawcze, fazy adaptacji do problemu)
4. Zjawisko przemocy i agresji jako przejaw patologii społecznej - Charakterystyka ofiary, sprawcy i świadków przemocy.
5. Bieda i jej skutki - Przejawy, przyczyny, skutki, profilaktyka, inne formy wsparcia.
6. Zjawisko bezrobocia - Przejawy, przyczyny, skutki, profilaktyka, inne formy wsparcia.
7. Zjawisko prostytutki dorosłych, dzieci - Przejawy, przyczyny, skutki, profilaktyka, inne formy wsparcia.
8. Pornografia dziecięca, pedofilia - Przejawy, przyczyny, skutki, profilaktyka, inne formy wsparcia.
9. Bezdomność i żebractwo - Przejawy, przyczyny, skutki, profilaktyka, inne formy wsparcia.
10. Zachowania ryzykowne (autoagresja, samobójstwa, wczesna inicjacja seksualna wśród dzieci i młodzieży) Przejawy, przyczyny, skutki, profilaktyka, inne formy wsparcia.
11. Nietolerancja w jej różnych aspektach. Rasizm. - Przejawy, przyczyny, skutki, profilaktyka, inne formy wsparcia.
12. Przystępczość. Przejawy, przyczyny, skutki, profilaktyka, inne formy wsparcia.
13. Interwencja kryzysowa, terapia, profilaktyka przeciw patologiom społecznym. Profilaktyka i inne działania podejmowane w walce z patologiami społecznymi.

Sprawdzian wiedzy

5. Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji

Efekt przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)	Efekt kierunkowy	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji efektów kształcenia (forma zaliczeń)
D1- 10 + K_W 08	Wiedza: Posiadanie wiedzy na temat etiologii, symptomów i mechanizmów powstawania wybranych zjawisk patologicznych opartych na określonych strukturach społecznych i zachodzących między nimi relacjach.	K_W08	Wykład, audytoria	Referat, kolokwium
D1- 10 + K_U 06	Umiejętności Posiadanie umiejętności pozwalające na analizę przyczyn, przebiegu procesów i zjawisk społecznych, dokonywania oceny norm, zasad moralnych i społecznych regulujących porządek społeczny sprzyjających wykształceniu właściwych pedagogicznie postaw wobec niedostosowanych społecznie i ich zaburzonych, patologicznych	K_U 06	Wykład, audytoria	Referat, kolokwium

	zachowań.			
D1- 10 + K_K 04	Kompetencje społeczne Zdobycie kompetencji do pracy wychowawczej i opiekuńczej z ludźmi zagrożonymi patologią społeczną bądź już zdemoralizowanymi opartych na rzetelnej ocenie czynów własnych i innych z punktu widzenia zasad etycznych.	K_K 04	Wykład, audytoria	Referat, kolokwium
6. Sposób obliczania oceny końcowej				
Przygotowanie merytoryczne do zajęć 40% Aktywność za zajęciach 10%, Ocena ze sprawdzianu wiedzy: 50%,				
7. Zalecana literatura				
Literatura podstawowa:	<p>Badura-Madej B., <i>Wybrane zagadnienia interwencji kryzysowej</i>, Warszawa 1996.</p> <p>Bielecki E., <i>Z problematyki resocjalizacyjnej</i>, Bydgoszcz 2005.</p> <p>Browne K., Herbert M., <i>Zapobieganie przemocy w rodzinie</i>, Warszawa 1999.</p> <p>Dymek-Balcerek K., <i>Patologie zachowań społecznych. Rzeczywistość przełomu wieków XX i XXI</i>, Radom 2000.</p> <p>Gaberle A., <i>Patologia społeczna</i>, Warszawa 1993.</p> <p>Jarosz M., <i>Samobójstwa</i>, Warszawa 1997.</p> <p>Jędrzejewski M., <i>Młodzież a subkultury</i>, Warszawa 1999</p> <p>Kiney J., Lepton G., <i>Zrozumieć alkohol</i>, Warszawa 1996.</p> <p>Pospiszyl I., <i>Wybrane zagadnienia patologii społecznej</i>, Warszawa 2000.</p> <p>Pospiszyl J., <i>Przemoc w rodzinie</i>, Warszawa 2000.</p> <p>Pytka L., <i>Zaburzenia przystosowania społecznego dzieci i młodzieży</i>, Warszawa 1995, UW.</p> <p>Szymanowski T.(red.), <i>Patologia społeczna. Wybrane problemy</i>, Warszawa 1991.</p> <p>Urban B.(red.), <i>Dewiacje wśród młodzieży. Uwarunkowania i profilaktyka</i>, Kraków 2001.</p>			
Literatura uzupełniająca:	<p>Badura-Madej W, Dobrzyńska-Mesterhazy A., <i>Przemoc w rodzinie. Interwencja kryzysowa i psychoterapia</i>, Kraków 2000.</p> <p>Czyż E., Szymańczyk J., <i>Dziecko krzywdzone, próba opisu zjawiska</i>, Warszawa 1995.</p> <p>Lipowska-Teutsch A., <i>Rodzina a przemoc</i>, Warszawa 1995.</p> <p>Woronowicz B., <i>Alkoholowe vademecum dla każdego</i>, Warszawa 1993.</p> <p>B. Zięba, A. Grzywa-Bilkiewicz, B. Śpila, Związek gniewu u dzieci szkolnych z samoakceptacją, uleganiem przemocy, zachowaniami agresywnymi i przemocą w rodzinie, (w:) F. Kozaczuk, M. Badowska-Hodyr, A. Olak (red.), <i>Zachowania społecznie destruktywne. Profilaktyka i resocjalizacja</i>, Tom 1, ISBN 978-83-7338-9-818-5, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2012, s.219- 239</p> <p>B. Zięba, Wokół obyczajowości szkolnej, (w:) E. Kobyłecka, I. Nowosad, M. J. Szymański (red.) <i>Edukacja. Jakość czy równość?</i>, ISBN 978-83-7611-845-1, Wydawnictwo „Adam Marszałek”, Toruń 2010, s. 137 – 151.</p> <p>B. Zięba, Na przekór losowi – refleksja o młodzieży z domów dziecka, ich rodzinie pochodzenia i preferowanych przez nich wartościach, (w:) W. Furmanek (red.) <i>Wartości w pedagogice. Teoria i praktyka wartości w pedagogice</i>, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2011, ISBN 978-83-7338-653-2, s. 361 – 368 .</p>			

	<p>B. Zięba, A. Olak, Zagrożenia współczesnej rodziny. Przemoc domowa – przejawy, przyczyny, zagrożenia, skutki i formy pomocy, (w:) Pavel Necas, Franciszek Kozaczuk, Antoni Olak, Antoni Krauz (red.), Edukacja a poczucie bezpieczeństwa, ISBN 978-83-63359-12-6, Wydawnictwo „Amelia”, Rzeszów 2012, s. 282 – 295.</p> <p>B. Zięba, Na ratunek dzieciom dotkniętym przemocą – rola placówek socjalizacyjnych, (w:) B. Szluz (red.), Przemoc. Konteksty społeczno-kulturowe. Społeczne i psychologiczne aspekty zjawiska, tom I, ISBN 978-83-7338-332-6, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2007, s. 184 – 189.</p>
8. Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)	
Forma aktywności studenta	Obciążenie studenta [h]
Udział w wykładach	15
Udział w audytoriach	15
Przygotowanie merytoryczne do zajęć i kolokwium	30
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	60
Punkty ECTS za modul/przedmiot	2
9. Uwagi	

***) Uwaga: w przypadku przedmiotów/modułów trwających więcej niż jeden semestr należy rozpisać semestralnie punkty 3, 4, 5, 6, 8**